

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar – orvos osztatlan képzés A gesztorintézet megnevezése: Klinikai Pszichológia Tanszék			
A tárgy neve: Az öngyilkossági veszélyállapot felismerése és megelőzése			
Angol nyelven: The recognition and prevention of suicidality			
Német nyelven:			
Kreditértéke: 2			
Szemeszter: Minden tanév második szemeszterében			
Heti összóraszám: 2*45 perc	előadás: 22 óra	gyakorlat:	szeminárium:
Tantárgy típusa: kötelező	<u>kötelezően választható</u>	szabadon választható	
Tanév: 2023-2024			
Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve: magyar			
Tantárgy kódja: AOVKPS130_1M			
Tantárgyfelelős neve: Prof. Dr. Perczel-Forintos Dóra			
Munkahelye, telefonos elérhetősége: SE Általános Orvostudományi Kar, Klinikai Pszichológia Tanszék, 1091 Budapest, Üllői út 25. I. emelet, Tel.: 06 1 459-1493			
Beosztása: Tanszékvezető egyetemi tanár			
Habilitációjának kelte és száma: 2002. december. 12., ELTE BTK, oklevél száma: 341/2002			
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvostudományi képzés keretében: A WHO prevenciós irányelveivel összhangban, a szuicidium megelőzése az egészségügyi és szociális ellátó szervezetek kiemelten kezelendő feladata. Magyarországon különösen indokolt a szuicid prevenció szervezete, magas szakmai színvonalú biztosítása, az utóbbi években ugyan csökkenő tendenciájú, ám így is igen magas szuicid ráta miatt. Az öngyilkosság mindenütt a világon komoly népegészségügyi problémát jelent, a WHO (2016) adatai alapján évenként legalább 800000 ember vet önkéntes véget az életének. 1984-ig tulajdonképpen minden évben Magyarországon volt a legmagasabb a befejezett szuicidum aránya, azóta inkább a Balti államok kerültek az élre. Hazánkban a Központi Statisztikai Hivatal szerint a befejezett öngyilkosságok aránya (19/100000) még mindig magasabb az európai átlagnál (14/100000), hiszen bár javuló tendencia figyelhető meg, Magyarországon az öngyilkosság a hatodik vezető halálok (KSH, 2015). Az öngyilkosság megelőzése közös társadalmi feladat, melyben a széles körű tájékoztatás, az öngyilkossági veszélyállapot felismerése, a sürgősségi telefonszolgálatok működése, a veszélyeztetettek, illetve az orvosi hivatást gyakorló szakemberek képzése kiemelten fontos a szuicid prevenció szempontjából, mivel a tapasztalatok szerint az öngyilkosságra készülő személyek gyakran a háziorvosukat keresik fel a tett elkövetése előtt. A krízisállapot és a segélykérés (cry for help), azaz az öngyilkosság veszélyének felismerése ezért minden praktizáló orvosnak fontos feladata.			
A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe): SE ÁOK Klinikai Pszichológia Tanszék Cím: 1091 Budapest, Üllői út 25. I. emelet, Tel.: 06 1 459-1493			
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi: A kurzus célja, hogy az orvostanhallgatók átfogó képet kapjanak az öngyilkosság társadalomtudományi szemléletéről, a sajátos magyar öngyilkossági jellemzőkről, valamint a megelőzés lehetőségeiről. Az elméleti ismeretek mellett a kurzus gyakorlati útmutatóval szolgál ahhoz, hogy a leendő orvosok felismerjék az öngyilkossági krízisállapot kommunikációjának sajátosságait, és elsajátítsák a megelőzéshez szükséges alapvető készségeket.			
A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek) : Orvosi kommunikáció, Orvosi pszichológia tantárgyak elvégzése után			
Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének			

feltételeire vonatkozó álláspont: -
A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja: minimum 15 fő, maximum 30 fő, jelentkezés sorrendjében
A tárgy részletes tematikája: 1. Az öngyilkosság jelenségének meghatározása, epidemiológia adatok. A szuicidum elméletei – Prof. Dr. Perczel- Forintos Dóra 2. A krízisállapotok. A A krízisintervenció kommunikációs sajátosságai a közvetlen orvos - beteg kapcsolatban – Dr. Szilágyi Simon 3. Az öngyilkossági veszély elhárítása a gyakorlatban (gyakorlat.) – Dr. Szilágyi Simon 4. A házi orvos szerepe az öngyilkosság megelőzésében – Dr. Torzsa Péter 5. Gyógyszeres terápiák a szuicid prevencióban – Prof. Dr. Rihmer Zoltán 6. A kognitív pszichoterápia szerepe a szuicid prevencióban – Prof. Dr. Perczel-Forintos Dóra 7. A problémamegoldó készségek fejlesztése az öngyilkossági veszély elhárítására (gyakorlat.) – Antal-Uram Dóra 8. Gyermekek és serdülőkorúak depressziója; szuicid prevenciók serdülőkorban - Dr. Balázs Judit 9. A lelki elsősegély telefonhálózatok szerepe – Szabóné Dr. Kállai Klára 10. Szuicid prevenciók tapasztalatai Magyarországon - Dr. Purebl György 11. Vizsga (zárthelyi dolgozat)
Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései: Pszichiátria, Orvosi kommunikáció, Pszichoszomatika, Pszichoterápia az orvosi gyakorlatban, Farmakológia és farmakoterápia
A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén: A előadásokon való aktív részvétel. Az előadások diárai az e-learning rendszerben és a Klinikai Pszichológia Tanszék honlapján hozzáférhetők a hallgatók számára.
A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban: nincs
A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: nincs
A félév aláírásának feltételei: félév végi írásbeli zárthelyi vizsga
A számonkérés típusa kollokvium
Vizsgakövetelmények: Tesztvizsga: Az elméleti előadások ismeretanyagából és a kötelező szakirodalomból a vizsgaidőszak első hetén. A vizsga ismétlésének lehetősége: a vizsgaidőszak harmadik hetében.
Az érdemjegy kialakításának módja és típusa: Az eredmény értékelése: az elégséges eredmény eléréséhez 51%-os teljesítés szükséges, részletezve: 0% – 50%: 1 elégtelen 51% – 61%: 2 elégséges 62% – 72%: 3 közepes 73% – 84%: jó 85% – 100%: 5 jeles
A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és

egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok:

Fekete S., Osváth P. (2004) Az öngyilkosság. Az öröklődéstől a kultúráig. Pro Pannonia, Pécs. pp. 15-64;103-132.

Kalmár, S., Németh A., Rihmer Z. (2012): Az öngyilkosság orvosi szemmel. Medicina Kiadó. pp. 89-343.

Perczel-Forintos, D. (2019). Az öngyilkossági veszélyállapotok felismerése és kezelése kognitív módszerekkel. In. Perczel-Forintos Dóra – Mórotz Kenéz (szerk.) Kognitív viselkedésterápia. Medicina, Budapest 399-426.o

Rihmer Z. (2007): Suicide risk in mood disorders. Curr. Opin. Psychiat 2007, 20: 17-22.

Rihmer Z, Fekete S., Gonda X (2021): Öngyilkosság. In. A pszichiátia magyar kézikönyve (szerk. Füredi J, Németh A, Tariska P.), 6. átdolgozott és bővített kiadás, Medicina Könyvkiadó, Budapest, pp 792-802.

Rihmer Z. (2011): Lithium treatment and the risk of suicide in affective disorders. Eur Psych Rev 2011; 4: 48-51.

Tóth Mónika Ditta, Székely András, Purebl György (2021): A depresszió és az öngyilkossági gondolatok alakulása a felnőtt népesség körében In. Magyar Lelkiállapot. Család-Egészség- Közösség (szerk. Engler Ágnes, Purebl György, Susánszky Éva, Székely András) Kopp Mária Intézet és Népesedés és Családokért, Budapest pp. 213-232

Wasserman D. Rihmer, Z. Rujescu D. Sarchiapone M. Sokolowski M. Titelman D. Zalsman G. Zemishlany Z. Carli V. (2012): Az Európai Pszichiátriai Szövetség (European Psychiatric Association, EPA) útmutatója az öngyilkosság kezelésére és megelőzésére. Neuropsychopharmacologia Hungarica, 2012. XIV. évf. 2. szám 113-136.o.

Zonda, T., Veres, E. (2004): Az öngyilkosságok alakulása Magyarországon (1970-2000). Addictologica Hungarica, Volume 3, No.1., p. 7-23.

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma: